

EURÓPSKY PARLAMENT

2004

2009

Výbor pre rybné hospodárstvo

2008/2101(INI)

14.10.2008

NÁVRH SPRÁVY

o akcii Spoločenstva, pokiaľ ide o lov veľrýb
(2008/2101(INI))

Výbor pre rybné hospodárstvo

Spravodajkyňa: Elspeth Attwooll

PR_INI

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA	6

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o akcii Spoločenstva, pokiaľ ide o lov veľrýb (2008/2101(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Medzinárodný dohovor o regulácii lovu veľrýb z roku 1946 a na vytvorenie Medzinárodnej veľrybárskej komisie (IWC),
 - so zreteľom na moratórium IWC na komerčný lov veľrýb, ktoré vstúpilo do platnosti v roku 1986,
 - so zreteľom na skutočnosť, že Medzinárodný zväz ochrany prírody doplnil červenú listinu ohrozených živočíšnych druhov v roku 2008 o rad veľrýb (Cetacea),
 - so zreteľom na články 37 a 175 Zmluvy o ES,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 19. decembra 2007 o akcii Spoločenstva, pokiaľ ide o lov veľrýb(KOM(2007)0823),
 - so zreteľom na spoločnú pozíciu 9818/08 o love veľrýb, ktorú Rada prijala 3. júna 2008,
 - so zreteľom na vytvorenie malej pracovnej skupiny pre budúcnosť IWC (ďalej len „pracovná skupina“) na výročnej schôdzi IWC v Santiagu de Chile (Čile) v júni 2008,
 - so zreteľom na smernicu Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (smernica o biotopoch)¹,
 - so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre rybné hospodárstvo a stanovisko Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (A6-0000/2008),
- A. keďže prvoradým cieľom musí byť ochrana biodiverzity vrátane ochrany živočíšnych a rastlinných druhov,
- B. keďže je potrebné, aby sa zohľadňovali dobré životné podmienok zvierat,
- C. keďže najmä v prípade komunít, ktoré sa tradične zaoberajú lovom veľrýb, ide o otázky týkajúce sa potravinovej bezpečnosti a prísunu potravín,
- D. keďže podľa smernice o biotopoch je „úmyselné rušenie, odchyt alebo zabíjanie“ všetkých druhov veľrýb vo vodách Spoločenstva v súčasnosti zakázané;
- E. keďže takmer každý štvrtý druh radu veľrýb sa v súčasnosti považuje za ohrozený, pričom deväť druhov je uvedených na listine ohrozených alebo kriticky ohrozených druhov,

¹ Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7.

- F. keďže situácia rôznych druhov veľrýb sa od zavedenia moratória zlepšila,
- G. keďže pôvodným zámerom bolo, že moratórium sa bude uplatňovať len do zavedenia príslušného plánu riadenia,
- H. keďže nie všetci členovia IWC s moratóriom súhlasia;
- I. keďže moratórium sa v žiadnom prípade nevzťahuje na zabíjanie veľrýb na účely vedeckého výskumu,
- J. keďže od zavedenia moratória počet zabitých veľrýb v skutočnosti vzrástol,
- K. keďže niekoľko MVO a iných orgánov vyjadrilo pochybnosti o tom, či je pre vedecké skúmanie veľrýb nutné ich zabíjanie, a obavy, že mäso z nich sa využíva na komerčné účely,
- L. keďže napriek zlepšeniu v nedávnej dobe metódy zabíjania veľrýb naďalej nedosahujú požadovanú úroveň;
- M. keďže veľryby nie sú ohrozené len v dôsledku lovu, ale aj zmenou klímy, znečistením životného prostredia, stretmi s loďami, rybárskymi výstrojmi, sonarmi či iným nebezpečenstvom,
- N. keďže spoločná pozícia Rady 9818/08 vychádzala len z článku 175 Zmluvy o ES a týkala sa len uvedenej schôdze IWC v Santiagu de Chile (Čile) v júni 2008,
1. vyzýva Radu, aby prijala novú spoločnú pozíciu podľa článku 37, ako aj článku 175 Zmluvy o ES;
 2. domnieva sa, že ochrana veľrýb a iných cicavcov z radu veľrýb v konečnom dôsledku závisí od vypracovania opatrení, ktoré budú predmetom všeobecnej dohody;
 3. vyzýva Radu, Komisiu a tie členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na činnosti pracovnej skupiny, aby sa usilovali o dosiahnutie takejto dohody;
 4. domnieva sa, že diskusie v rámci pracovnej skupiny by mali čo možno najtransparentnejšie,
 5. dúfa, že pracovná skupina sa bude zaoberať problémom zabíjania veľrýb na vedecké účely v snahe nájsť základ, ktorý sa využije na odstránenie tohto javu;
 6. rešpektuje potrebu obmedzeného lovu na zabezpečenie obživy v prípade komunit, ktoré sa tradične zaoberajú lovom veľrýb, vyzýva však, aby sa kládol väčší dôraz na hľadanie a využívanie humánnych metód zabíjania;
 7. vyzýva, aby tento typ lovu bol možný len vtedy, ak budú jasne stanovené kvóty, založené na vedeckých odporúčaniach, aby sa prísne kontroloval a aby sa o ňom viedli podrobné záznamy;

8. vyzýva tiež na vytvorenie väčšieho množstva morských rezervácií na vhodných miest na celom svete, v ktorých budú veľryby osobitne chránené;
9. požaduje tiež, aby sa hrozby súvisiace so zmenou klímy, znečistením životného prostredia, stretmi s loďami, rybárskymi výstrojmi, sonarmi či iným nebezpečenstvom riešili mimo týchto chránených oblastí;
10. domnieva sa, že predtým, než sa pristúpi k celosvetovým opatreniam by Komisia mala predložiť ďalšie návrhy v snahe čeliť týmto hrozbám vo vzťahu k vodám a plavidlám Spoločenstva;
11. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov, Medzinárodnej veľrybárskej komisii, regionálnym poradným radám, poradnému výboru pre rybolov a akvakultúru a regionálnym organizáciám pre riadenie rybolovu, do ktorých EÚ patrí.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Medzinárodná veľrybárska komisia (IWC) bola zriadená Medzinárodným dohovorom o regulácii lovu veľrýb z roku 1946, pričom podrobné predpisy týkajúce sa lovu veľrýb sú stanovené v pláne aktivít v prílohe k dohovoru. Členom tejto komisie je 20 z 27 členských štátov EÚ.

V dôsledku obáv súvisiacich s ohrozením tohto druhu sa v roku 1982 zaviedlo moratórium na komerčný lov veľrýb, ktoré vstúpilo do platnosti v roku 1986. Toto moratórium malo platiť do vypracovania revidovaného postupu riadenia, ktorým by sa stanovovali obmedzenia úlovkov a základe vedeckých údajov.

Na postupe sa dohodlo v roku 1994, no revidovaná schéma riadenia, ktorá ho mala dopĺňať, sa doteraz nezaviedla. IWC na schôdzi v Santiagu de Chile (Čile) v júni 2008 založila pracovnú skupinu, ktorej úlohou je dosiahnuť pokrok v tejto oblasti.

Rada pred schôdzou v Čile prijala kvalifikovanou väčšinou stanovisko na účely tejto schôdze. Podporila tak zachovanie moratória a vyslovila nesúhlas s akýmikoľvek návrhmi týkajúcimi sa nových spôsobov lovu veľrýb, pokiaľ sa nimi nezaručí zlepšenie stavu ochrany veľrýb z dlhodobého hľadiska a nezačlenia všetky operácie lovu veľrýb vykonávané členmi IWC pod kontrolu IWC. Takisto podporila návrhy a pozície, ktorých cieľom je ukončenie „lovu veľrýb na vedecké účely“ mimo kontroly IWC a návrhy na vytváranie chránených území pre veľryby a na riadenie existenčného lovu veľrýb pôvodným obyvateľstvom za rôznych podmienok.

Lov veľrýb je problémom, na ktorý sa názory značne rozchádzajú. Treba poznamenať, že moratórium sa vzťahuje len na komerčný lov veľrýb. Okrem lovu pôvodným obyvateľstvom, na ktorý sa vzťahuje výnimka, sa lov veľrýb môže vykonávať na účely vedeckého výskumu na základe zvláštneho povolenia udeleného krajinou, ktorá uskutočňuje výskum. Takisto treba podotknúť, že nie všetci členovia IWC s moratóriom súhlasia, a teda komerčný lov veľrýb pokračuje.

Podľa štúdie, ktorú nedávno uskutočnil Medzinárodný zväz ochrany prírody, je v súčasnosti ohrozený takmer každý štvrtý druh radu veľrýb, pričom deväť druhov je uvedených na listine ohrozených alebo kriticky ohrozených druhov. Od zavedenia moratória možno badať preukázateľné zlepšenie populácií určitých druhov, najmä väčších veľrýb.

Zároveň sa však zdá, že počet zabitých veľrýb v skutočnosti od zavedenia moratória vzrástol. Existujú aj domnienky, podľa ktorých je komerčné využívanie mäsa veľrýb vedľajším produktom „lovu veľrýb na účely vedeckého výskumu“.

Veľryby sú ohrozené aj stretmi s loďami, rybárskym výstrojom, sonarmi či iným nebezpečenstvom, ako je znečistenie životného prostredia.

Preto je dôležité, aby sa situácia veľrýb a problém lovu veľrýb riešili komplexne a v súlade s pravidlami, na ktorých sa dokážu dohodnúť všetci členovia IWC. V opačnom prípade bude zachovanie veľrýb ohrozené tak z krátkodobého, ako aj z dlhodobého hľadiska.

Dúfame, že akékoľvek rozhodnutie Rady v budúcnosti bude vychádzať z primerane komplexného prístupu, ktorý prispeje k dosiahnutiu konsenzu.

Na doplnenie treba spomenúť, že hoci podľa smernice o biotopoch sú veľryby v súčasnosti chránené pred „úmyselným rušením, odchytom alebo zabíjaním“ vo vodách Spoločenstva, naďalej sú vystavené rôznym nebezpečenstvám. Napriek tomu, že sa už podnikli kroky k zníženiu nebezpečenstiev v súvislosti s rybárskymi výstrojmi, bolo by užitočné, keby Komisia predložila ďalšie návrhy zamerané na obmedzenie a, pokiaľ to bude možné, aj na odstránenie takýchto nebezpečenstiev.